

21. 6. 2005

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Kolektivní smlouvy vyššího stupně bude možné rozšiřovat

Poslanecká sněmovna přehlasovala veto prezidenta a opětovně schválila novelu zákona o kolektivním vyjednávání. Důvodem pro vypracování této nové právní úpravy byla skutečnost, že Ústavní soud svým nálezem vyhlášeným pod č. [199/2003](#) Sb. zrušil ustanovení § 7 zákona č. [2/1991](#) Sb., o kolektivním vyjednávání, dnem 31. března 2004, a to z důvodů ústavně právních. Ústavní soud přitom sám nepopřel institut rozšiřování závaznosti kolektivních smluv vyššího stupně, což dosvědčuje i fakt, že odložil účinnost nálezu a tím vytvořil čas pro přípravu nové právní úpravy.

Schválená novela zákona o kolektivním vyjednávání nově upravuje rozšiřování závaznosti kolektivních smluv vyššího stupně na další zaměstnavatele. Tento institut slouží především k tomu, aby se zabránilo neodůvodněné konkurenční výhodě těch zaměstnavatelů, kteří se brání kolektivnímu vyjednávání nebo sice kolektivně vyjednávají, ale nechtějí poskytovat svým zaměstnancům výhody, které jsou u obdobných zaměstnavatelů obvyklé a přiměřené, čímž si vytvářejí výhodnější cenu práce a lepší postavení na trhu na úkor svých zaměstnanců. Zároveň je rozšiřování závaznosti kolektivních smluv vyššího stupně uznáváno jako opatření státu na podporu kolektivního vyjednávání podle úmluv a doporučení Mezinárodní organizace práce.

Ústavní soud potvrdil, že institut kolektivního vyjednávání a s ním spjatý efekt rozšíření působnosti kolektivních smluv splňuje podmínky vhodnosti i potřeby. V odůvodnění Ústavní soud naznačil i různé možnosti koncepce právní úpravy. Podle něj je plně věcí zákonodárce, stanoví-li proceduru rozšíření působnosti formou správního řízení s možností soudního přezkumu, anebo formou obecného normativního vymezení celé skupiny zaměstnavatelů, na kterou se rozšíření vztahuje, a to s možností soudního přezkumu.

MPSV nakonec zvolilo cestu, kterou naznačil Ústavní soud ve svém odůvodnění, a to **obecné normativní vymezení celé skupiny zaměstnavatelů**, na které se závaznost kolektivní smlouvy vyššího stupně bude rozšiřovat, a to za podmínek stanovených přímo v zákoně. Soudní přezkum je možný také v intencích naznačených Ústavním soudem. **Zákon nepočítá s možností správního řízení, protože by celý proces neúměrně prodloužilo. V praxi to tedy bude znamenat, že pokud budou splněny podmínky zákonem stanovené, rozšíří se závaznost dané kolektivní smlouvy vyššího stupně na určitou skupinu zaměstnavatelů přímo ze zákona.** Tím bude proces rozšíření závaznosti transparentní, relativně rychlý a bude nezávislý na momentální politické vůli či uvážení státního orgánu.

Konkrétní postup rozšiřování kolektivních smluv vyššího stupně byl během minulých let upřesňován, a to za účasti sociálních partnerů a byl vždy schválen Plenární schůzí Rady hospodářské a sociální dohody.

Problematiku rozšiřování závaznosti kolektivních smluv na další zaměstnavatele právo Evropského společenství ani mezinárodní smlouvy, kterými je Česká republika vázána, výslovně neupravují. Rozšiřování závaznosti kolektivních smluv vyššího stupně – v zemích Evropského společenství se jedná o odvětvové či sektoriální – je běžné nejen v bývalé patnáctce, ale i v nově přistoupičších 10 zemích.

Nová právní úprava rozšiřuje závaznost jen takové kolektivní smlouvy vyššího stupně, která byla buď uzavřena organizací zaměstnavatelů, jejíž členové zaměstnávají v odvětví největší počet zaměstnanců, anebo příslušným vyšším odborovým orgánem, který v odvětví jedná za největší počet zaměstnanců.

Ministerstvo práce a sociálních věcí je povinno zaslat kolektivní smlouvu vyššího stupně v elektronické podobě úřadům práce. Ty umožní každému, kdo o to požádá, do těchto smluv nahlédnout a seznámit se s jejím obsahem na nejbližším dostupném místě.

Zákon nabude účinnosti prvním dnem měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení ve Sbírce zákonů.

Zdroj: MPSV ČR

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Velké tápání okolo švarcsystému](#)
- [Dva problémy s pracovní pohotovostí](#)
- [Příkaz a příkaz na místě v přestupkovém řízení vedeném orgány inspekce práce](#)
- [Nová úprava kvalifikovaných zaměstnaneckých opcí](#)
- [Zákon o jednotném měsíčním hlášení zaměstnavatele vstupuje v účinnost](#)
- [Souběh funkce statutárního orgánu a pracovněprávního vztahu - judikaturní vývoj](#)
- [Nejvyšší soud: Příspěvek na penzijní připojištění se řadí mezi pracovní a mzdové podmínky](#)
- [Změny nejen parametrů exekučních srážek pro rok 2026](#)
- [Transparentní odměňování](#)
- [K osobnímu příplatku v platové sféře](#)
- [Odvolání vedoucího zaměstnance z funkce a některé související otázky z HR praxe](#)